

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.
Szerkesztői szállás:
belső-szénutca 131. szám.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorát 1-ször 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bérlegdíj.
Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelt Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Vogelmühl (Wollzeile 9. sz.).
Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Königsasse Nr. 60.)
Nyilvántartási czikkok sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.
Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délnben.
Előfizetési ár:
egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY”

Julius—decemberi folyamára.

Egy évre 12 forint o. ért.
Félévre 6 „ „ „
Évnegyedre 3 „ „ „
Egy órára 1 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Magyar- és Erdélyország egygyé alakításáról.

V.

A nemzetiségi kérdés.

Vannak, kik a nemzetiségi kérdést minden kérdéssel kapcsolatba tudják és szokták hozni.

Készek lehetünk tehát arra, hogy e kérdés Magyar- és Erdélyország egygyé alakítása alkalmából is előtérbe fog tolatni még azon esetben is, ha ez ügy tárgyalását a nemzetiségekről hozandó t. cikk megelőzendő s még inkább, ha az „unio” végrehajtása jőne előbb szönyegre.

Ismeretes némely románok azon követelése, hogy a román nemzet ismertessék el negyedik erdélyi nemzetnek.

Az alapelv, melyből kiindulunk, nem lehet más, mint a jogegyenlőség. És ebből kiindulva az erdélyi románoktól nem lehet és nem szabad semmit megtagadni abból, a mit a magyar, székely és szász nemzet birni fog.

A kérdés egyszerűen csak az: akarjuk-e az „unio”-t azon alapokon s oly mérvben keresztülvinni, mint azt az 1847—8-iki pozsonyi VII. s az 1848. kolozsvári I. t. cz. rendeli. Ha igen, mibe kétségem nincs, akkor az erdélyi törvényekbe gyökerező trinationális szervezetet fenntartani nem lehet, nem: mert Magyarország azt sohasem ismerte; nem: mert ellenkezik az 1848-ki törvényekben változhatlan elvül elfogadott jogegyenlőséggel; nem: mert az államegységgel sem összeegyeztethető; és nem: mert a privilegiumok korszakába visszavezető retrograd lépés volna, a midőn három privilegizált nemzet mellé még egy negyediket állítanánk a többi nemzetiségek rovására.

A Magyar- és Erdélyország egygyé alakításáról hozandó t. cikknek nem lehet más feladata, mint az 1848-diki unio-törvényeket életbe léptetni, már pedig az unio-törvények változhatlan elvül fogadták el a jogegyenlőséget s eltörölték mindazon régiebb erdélyi törvényeket, melyek a magyar, székely és szász nemzetnek s a rom. kath., luth., ev. ref. és unit. vallásoknak előjogokat biztosítottak.

Ez elvek védve alatt e szerint a román nemzet és a görög-egyesült és nem-egyesült vallásfelekezetek jogegyenlősége teljesen biztosítva van; de ha a román nemzet fiai mind a mellett súlyt fektetnek arra, hogy az 1848. törvényekben számukra biztosított jogegyenlőség elve újból kifejeztessék, annak, nézetem szerint, semmi sem áll útjában; hanem kiváltságokra nem számíthat ma már a hazában sem egyes polgár, sem nemzetiség.

A mi a nyelvnek a közigazgatás és igazságszolgáltatás terén való használatát illeti, ez nemcsak erdélyi kérdés s egy külön törvény útján el nem intézhető. A mi e részben a Királyhágón túl igazságos, az [marad a Királyhágón innen is minden nemzetiségekre nézve, s kétséget nem szenved tehát, hogy ez itt és ott egyszerre, egyöntetűleg ugyanazon törvényekben elintézendő.

Ezek azon elvek, melyek alapján a Királyhágón innen levő románok érdekei a két országrész egygyé alakításáról hozandó törv. cikkben biztosíthatnának.

VI.

Az államvagyon közössége.

Kétségen kívül semmi sem ellenkeznék inkább a két országrész egygyé alakításával,

mint ha Magyar- és Erdélyország közvagyonára ezután is külön vagyonnak tekintnék s külön is kezeltetnék, ha mindjárt a felelős magyar miniszterium által.

Ennélfogva az egygyé alakításról hozandó t. cikkben okvetlen kimondandó, hogy Magyar- és Erdélyország mindennemű bevételei és kiadásai, activ követelései és tartozásai, beleértve az urbéri kárpótlási papirokat, közsöknek tekintendők, s mint ilyenek közösen is kezelendők, a felelős magyar miniszterium által.

Igy értelmezte ezt maga az országgyűlés is, a midőn az adó minden neméről együttesen intézkedett, s ezen alaphoz indult ki a miniszterium is, a midőn az adó minden nemének kezelését, a mennyiben lehetett az egyetemes adószakmákba beolvastotta.

Az igazat megvallva sokszor kelle hallanunk a képviselőházban, hogy Erdély ennyi meg annyi deficitet hoz magával.

Nem szándékozom a számok tömkelegébe merülni; tudom, hogy kétszer kétféle négy; de azt is tudom, hogy a számok által könnyen deficitet lehet kimutatni ott, a hol valósággal nincsen, s viszont activ állást lehet feltüntetni ott, a hol tulajdonképpen deficit lappang. Azt azonban állíthatom, hogy Erdély akkor, a mikor a nemesség adót még nem fizetett, nemcsak a maga költségeit fedezte, hanem a monarchia közöltségeihez is aránylagos összeggel járult.

Azt sem fogja tagadni senki, hogy Erdély adóképesége tetemesen emelhető, miután nemzetgazdasági szempontból Erdélyre nézve mindeddig semmi sem történt.

Végre kétségre vonhatlan igazság az, hogy ha Szent István országa egyes részeit kiszakasztjuk, ezek külön-külön könnyen deficitet mutathatnak fel; és én, igénytelen nézetem szerint, az erdélyi területet úgy tekintem, mint Magyarország egyik kiegészítő kerületét.

Mindezekből kiindulva, én, részemről, hibás felfogásnak tartom az erdélyi deficitet föllemegetését, s meg vagyok győződve, hogy mindeneket összeszámítva Magyarország az unio által minden tekintetben nyer, nemcsak erkölcsi súlyban, hanem anyagilag is; ha t. i. nemcsak az 1867. és 1868-diki bevételeket, nemcsak az egyes tényezőket, hanem a jövődőt, s minden tényezőket számításba vesszünk.

VII.

A törvényesen egyesült Magyar- és Erdélyország czimere s a magyar királyi czim.

Alig volna az egygyé alakítással meg egyeztetendő, hogy az állam Királyhágón innen és túl külön czimert használjon, a mint az most történik s még kevésbé meg egyeztetendő az unio-törvényekkel az, hogy a magyar király czimébe elkülönítve forduljon elő az erdélyi fejedelmi és székely grófi czim.

Ennélfogva a két országrész egygyé alakításáról hozandó t. cikkben arról is gondoskodni kell, hogy a tényállásnak megfelelő királyi czim és országos czim állapítás-sék meg.

Elmondtam azon főbb elveket, a melyeket Magyar- és Erdélyország egygyé alakítására nézve irányadóknak tartok.

Meg vagyok győződve, hogy szükség volna ez értelemben még a jelen országgyűlési cyclus alatt intézkedni, ha azonban bármi oknál fogva ez meg nem történhetnék, legalább oda kellene utasítani a miniszteriumot, hogy ezen alapokon haladjon tovább; mert az adott indemnity nem nyújt a miniszteriumnak elegendő biztosítékot, s azon kellemetlenségnek teszi ki azt, hogy egy rész azzal valódj, hogy igen megreven centralizálja Erdélyt, míg mások azt vetetik szemére, hogy igen lassan halad az egygyé alakítás felé. Id. gr. Bethlen János.

Pest, augusztus 22. 1868.

(y. z. n.) Az országgyűlés elnapolása után beállott szünetet a politikában úgy, mint a társadalmi életben, némileg félbeszakították a közelebbi lefolyt ünnepélyek: a király születésnapja és Szt István ünnepe.

Az első azon loyális érülettel ült meg a két testvérváros, a mely a magyar nemzetnek, ko-

ronás királyá irányában, őseitől öröklött fényes tulajdona, — a másodikat oly, mondhatni szent kegyelettel, melylyel a magyar, első apostoli királyának emléke iránt viseltetni bizonyára soha sem szűnik meg.

Budapestnek csaknem összes lakossága — mert az utcán járók-kelők száma szerint itélve könnyen azt gondolhattuk, hogy otthon alig maradt ember — már kora reggel talpon volt és tömegesen tödült át a lánczidőn — melyen ez nap összesen 60 ezernél többen fordultak meg — a budai várba, hol a szent menetet Magyarország hercegprímása vezeté — csodálai a szent ereklyét, István király kezét, a mely annyi áldást árasztott a honra.

Valamint más években, úgy az idén szintén seregestül érkeztek ide ez alkalommal vidéki nagyobb városainkból, sőt Bécsből is a kéjűtazók, hanem most ez egyszer bizony nem valami nagy kéj várakozott rájuk, mert alig volt vége a várban az istenitiszteletnek, megereidtek az ég csatornái és elmosták a „zöld-mulatságokat,” a városerdei, zugligeti, császárfürdői ünnepélyeket, és így azzal kellett beérniük vendégeinknek, hogy este egy-egy sűr, vagy kávéházban telepedtek le s ott töltötték az időt.

Az ünnepélyes napok már leperegtek, de azért valóságos forrongásban tartja a helybeli és vidékiől összesodult vásári közönséget „Bem.”

Molnár hetek óta hirdeté őrési falragaszok által, hogy az ősz hajnokot 20-kán mutatja be először a budai Horváth kert színpadán, azonban az előadás elmaradt 20-dikáról, tegnapi, mert éjjel nappali megfeszített munka daczára sem lehetett reá elkészülni, sőt elmarad valószínűleg ma is, miután az eső-permetez és az igazgatóság nem engedheti tönkre tenni egy este a körülbelül 16,000 frtba került kiállítását.

A közönség lármáz, zúgolódik, a jegyeket már három előadásra elkapkodta és még ma sem láthatja a darabot!

De ki tehet róla? Lehet-e a lehetetlenséggel megküzdeni, az elemekkel parancsolni?

És vajon indokolt-e a közönség ezen rendkívüli érdekeltisége?

Mindezenre Ily pazar fényű előadást, Páris kivéve, bizonyára Európa bármely fővárosának közönsége sem látott még; nagyon helyesen jegyzé meg e napokban egyik politikai napilapunk, hogy e harcjáték pompájának nagyszerűsége nem egy magán vállalkozó, vagy színházi bizottmány, hanem a legrendezettebb financiaiál bíró állam pénzeréjéhez van mérve,

Egyébiránt elég e tárgyról ennyi, úgy hiszem, ön fővárosi tárczaírója hosszabb tudósítást küldend „Bem”-ről, mely darab valódi eseménynek tekinthető a magyar színirodalom történetében, én tehát nem akarok egyes részletek elősorolásával eléje vágni.

Kormánykörökben az országgyűlés szünetelése mellett is erősen folyik a munka.

Jelenleg két vegyes bizottmány működik, melynek tagjait egyrészt a magyar, másrészt a Lajthán tuli miniszterium küldte ki.

Az egyik azon elvek megállapításával van elfoglalva, melyek szerint a Felsége a király idevonatkozó rendelete folytán a honvédseregbe átlépett cs. kir. katonatisztok ellátási igényei lesznek eldöntendők, és e bizottmány Budán, a magyar honvédelminiszterium hivatalos helyiségeiben tartja ülésait.

A másik Bécsben gyűlt össze, és miután a delegációknak a Felsége által jóváhagyott határozata következtében a cs. kir. ménesek két részre osztandók, melyekből az egyik Magyarország, a másik a Lajthán tuli országok birtokába megy át, ezen módosítások megállapítása iránt értekezik a cs. kir. földmívelési miniszterium kiküldöttével, melyek szerint az elkülönítés végrehajtandó lesz.

Ezenkívül a vérendszere vonatkozó törvények királyi szentesítése legközelebb várható levén, a honvédelmi miniszteriumunk kebelében is folynak a tanácskozások annak szervezése körül, mivel összefüggésben sokan mint bizonyost vélik már is tudni, mikép a honvédség főparancsnokául Vetter altábornagy van kizemelve, a ki ezen állomás elfogadására — hirszerint — hajlandónak nyilatkozott, mely versiót minden kezeskedés nélkül említtük fel, a nélkül, hogy valószínűségében kétkelkedni — legalább tudunkkal — alapos ok forogna fenn.

Lapszemle.

Azon időben, midőn leghevesebb tollharcz folyt az ó-szász és ifjú szász párt közlönyei közt, a „Sieb. Bote” hasábjain egy rövid közlemény je-

lent meg, jelezve azt, hogy nemsokára egy új szász párt, az ugynevezett „nemzeti” alakuland meg. Azt hittük, hogy e legifjabb szültől megérti a kor intő szavát, s higgadt magatartásban keresendő a közvetítést. Csalódtunk. E párt közlönye akarna lenni a „Sieb. d. Wblt”; hanem cikkkei nem egyebek nagy hangu politikai dühöngésnél.

Nem szándékszunk a „Sieb. d. Wblt” alkaloskodásait csáfogatni, melyek úgy is rég el voltak mondva Schmidt excomes védelmére s alkalomilag a magyar parlamentben csaknem egyhangulag meg lettek csáfolva, elítélve; csupán a különös kedveért mutatunk be néhányat e bizonyos szász urak által oly nagyra tartott sophismákból.

A „Sieb. d. Wblt” — mint mondja — „elpirult,” a mi nagyon természetes, mert a comeshelyettes utóbbi körlevélét vette kezébe s a szenvedély arcába hajlít a vért. A derék lap szerint a comes helyettesnek nem is állt jogában az egyetemet összehívni, miután éppen az egyetem tiltakozott febr. 28-kán egy id. comes kiküldetése ellen; az egyetemet csak a szász nemzet által választott comes, (azaz: Schmidt Konrád) vagy ha ez akadályozva van, a n-szebeni polgármester hívhatja egybe. Így latolják meg ez urak a parlamenti felhatalmazás alapján működő felelős miniszterium jogkörét.

A szászok — így folytatja a „Sieb. d. Wblt” — úgy tekintik a comest, mint összes politikai és nemzeti jogait megtestesülését, oly közzirtnek nézik, melyen minden szász jogot fenyegető vihar-nak meg kell törnie. Itt aztán jövődőlésre adja magát a nemes „S. d. W.” Szerinte a comes helyettesből soha sem lesz valóságos comes, mert védelem helyett a nemzet önállósára, szabadságaira, becsületére emelt kezét, a nemzeti képviselőlet politikai pletyka-köré kívánja lealacsonyítani, s mintegy arra hívja össze az egyetem tagjait, hogy vállaikra emeljék azon koporsót, melybe ő a nemzet önállóságát óhajtaná belefektetni.

Ily handabanda után még kétkezik a „S. d. W.” azon: vajon nem lát-e igen sötétlen! Beszél azután a reformok szükségessé voltáról, de nagy bölcsen hozzátesszi, hogy ehez már 1863-ban komolyan hozzáfogtak volt s az akkor fölterjesztett javaslatok leküldetését is sürgették 1868. január 15-kén, hanem választ maig sem kaptak rá. (Csodálatos, hogy Schmerling oly soká várta-e a jó urakat; lehet, hogy előbb Bachtól kér tanácsot.)

Még itt sincs vége a „Sieb. d. Wblt” famosus cikkének: egymásra halmozza a vádakát a comeshelyettes ellen. Szerinte hadat izent a szász nemzeti autonómiának, s azt meri állítani, hogy a reformok keresztülvitele nem az egyetemre tartozik, hanem az országos parlament teendője. A „Sieb. d. W.” ezt téves felfogásnak tartja, mert a királyföldi törvényhatóságok saját tetszésük szerint szervezhetik magukat, egyedül a korona helybehagyása szükségeltetik ehez; e jogukat biztosítja (?) a Lipót hitlevél 3-ik pontja, az 1791-beli 13-dik t. cikk, a koronázási eskü; mindezek daczára a comeshelyettes azt véli, hogy a szász egyetem — már t. i. a „S. d. Wblt” — lemond ama jogokról és „kérés- és koldulásra adja magát.” Legvéglül, tiltakozik minden oetroy ellen.

Mit tehet ily csáfolatlan logika és elvitázhatlan jogalappal szemben a magyar parlament és felelős kormány? Igaz ugyan, hogy a helyhatósági jogok mennyiségét, jogkörét eddig is az országos törvények jelölték ki; hanem azért nemzetközi alkudozást kell kezdeni a „S. d. W.” férfaival, hátha kegyesen engednek ezek valamit souverain elhatározási jogukból: Magyarország parlamentjének a koronás királyá nevében kormányzó felelős miniszteriumának!!

A „Sieb. Bote” kolozsvári levelezője a comeshelyettes újabb köriratából „sic volo, sic jubeo”-t olvas ki, s attól tart, hogy a forgásba hozott kerék sokfélet szétzúzhat, s így nehogy „az egész nemzet áldozatul essék.” Mitse féljen: él még Bach és Schmerling s az ő kedves cliensei, közülük sokat a magyar állam fizet! Fájdalom!!

A „Kolozsvári kör” közgyűlése aug. 23.

(—a—ő) A „Kolozsvári kör” végleges alakító és tisztválasztó gyűlést, tegnapi, azaz f. aug. hó 23-án d. n. 4 órakor tartá, a kör saját helyiségében, gr. Rhédei-ház, tízszor első em. Id. biz. elnök Hajós János a gyűlést megnyitván, id. bizotm. jegyző Vajda Ottó felolvassa a kir. főkor-

mányszéknek idei 15,306. ez. alatt kelt s a kolozs-vári városi tanácshoz intézett átiratát, melyben nevezett kormányzók megengedi, hogy a „Kolozs-vári kör” felterjesztett alapszabályai értelmében működését megkezdhesse és folytathassa. Ez a gyűlés által helybenhagyó tudomásul vétetvén, elnök a kör jelenlévő tagjait tisztviselőinek, u. m. elnök, alelnök, titkár, jegyző, pénztárnok, háznagy és ügyvéd, egy 24 választmányi tagnak megválasztására szólítja fel, s a tagok ohajára nem együttesen egyszerre, hanem külön előbb a tisztviselőket, aztán a választmányi tagok megválasztására tüzetik ki sorrendre. A szavazatszedő bizottság kinevezetvén, megkezdte működését s a választás eredménye a következő lett. Jelen volt és szavazott a magát bejegyzett 280 részvényes tag közül 103; az elnökségre a legtöbb szavazatot 76 nyerte Hajós János úr, mit a gyűlés megtudván, az érdeműs elnököt hangosan éljenzte; az elnökségre szavazatot nyertek még: dr. Szabó József 25-öt, tiszt. Szász Domokos 7-et. Az alelnökségre a szavazatok nagyon megoszlottak, a tisztviselőkre együttesen törtévé a szavazás, azok, kik dr. Szabó József szavaztak mint alelnök, Hajós Jánosra szavaztak mint alelnökre, ki is az egy németek által szétosztott iven csakugyan dr. Szabó elnöksége mellett alelnöknek volt kandidálva s nyert 25 szavazatot, Sági László nyert 24-et, dr. Szabó József 20-at, Szász Gerő 6-at és Szász Domokos 5-öt. — Az annyira fontos titkári állomásra majdnem általános szavazattöbbséggel 93, Szász Domokos tiszt. úr lön megválasztva, s mi hozzá tehetjük, hogy jobb és alkalmasabb emberre nem is eshetett volna a választás. A jegyzőségre Kri-sik Sándor választott meg 68 szavazattal Vajda Ottó 29 szavazata ellenében. — Háznagyul városunk egyik fiatal gyakorló orvosa, dr. Ineseli Szűcs Emil lön megválasztva 68 szavazattal. Pénztárnok Huflesz Károly lett 73 szavazattal, Korbuly Bogdán is kapott néhány szavazatot; a kör ügyvéde pedig Haller Rezső lett 73 szavazattal.

Igy egyszer bevégezvén a tisztválasztás, Hajós János elnök lelkes szavakban köszöni meg a gyűlékezettnek az őt ért tisztességet; ő ugyan egyéb bokros teendői miatt ha egyéb tekintetek nem vezetnék, feloldoztatni kérné magát e terhes tiszttól, de tekintve a most keletkezésben levő intézet jövőjét, a tagokban s a kívül állókban az intézet iránt főkeltető bizalmat, erkölcsi kötelesség gyanánt tekinti minden megválasztott tisztviselő részéről a megtisztelő állomást elfogadni; s még egyszer köszöni a személyében helyezett bizalmat. Felkéri a tagokat, hogy a keletkező mintegy poljából most kiköltöztetett, mely most kezd csak járni mint a gyermek, szíves pártfogásukban részesítsék; ez okból szintén minden tagnak erkölcsi kötelessége, az intézet tovább fejlesztése, növekedése iránt a lehető legnagyobb részvétel mutatni.

Kiemeli végül beszédében az elnök, hogy: az intézet egyik célja ugyan a nemesebb társalgás, de főbb célja, bár nem képez politikai tesztületet s politikával egyáltalán nem szándékozik foglalkozni: „a törvény által kimondott jogegyenlőséget tőle telhetőleg szelid eszközökkel érvényesíteni, s a társadalmi külön osztályok közt jelenleg még tátongó hézagokat kiegyenlíteni.”

Elnöknek hangos éljenekkel fogadott beszéde után ugyancsak elnök felszólítására a kör jelen volt tagjai — miután a nagyon megoszlott szavazatok miatt, hogy ki lett az alelnök, megtudni nem lehetett — újból alelnök s egyszersmind a választmányi tagok választásához fogott; három mo-

dozat ajánlatot az alelnök-választásra, az első ajánlat volt Szász Gerőnek — mint kiben a kör megalakításának eszméjét megfogalmazott, s ki e körül igen nagy buzgóságot fejtett ki — egyhangú felkiáltás útján megválasztása, de ez indítvány, miután csak 5 tag nyilatkozott mellette, megbukott; a második indítvány volt a választás megszorítása a már megválasztott elnökön kívül az alelnökségre legtöbb szavazatot nyert Dr. Szabó József és Sági László közt, szintén kisebbségben maradt s a többség a szabad választás mellett nyilatkozott.

Beadatván az alelnökre s a 24 választmányi tagra a szavazó-jegyek, a gyűlés szétoszlott. A szavazás eredményét csak később tudhatni meg s az a következő: az alelnökségre megint megoszlottak a szavazatok: Sági László, Dr. Szabó József, Szász Gerő, Szász Domokos és Groisz Nándor közt; így tehát újabb szavazat lesz eszközözendő. Választmányi tagok lettek kevés kivétellel azok, kik az egyenmélyek által szétosztott nyomtatott iven szerepelnek, t. i. legifj. gr. Bethlen János, Benel János, Bokros Elek, Dr. Csiki Viktor, Szentiványi Gyula, Filep Sámuel, Finály Henrik, Dr. Fischer Lajos, ifj. Gáspár Károly, ifj. Groisz Gusztáv, Halmágyi Sándor, Harsányi József, ifj. Hintz György, b. Huszár Sándor, Keserű Mózes, Korbuly Bogdán, Makoldi Sámuel, K. Papp Miklós, Popu József törv. ülnök, Sági László, Somlyai László, Szász Gerő, Vajda Ottó, Vizi Endre.

Fürdői levelek.

Borszék, aug. 18-dikán, 1868. — A folyó évi idény alatt hazánkban ezen gyógyhatására, mint társadalmi viszonyaira nézve első rangu fürdőjében igen szép számú vendég sereglett össze; ezeknek egy tekintélyes és kiválólag hazafi része a természetű oly gazdagon megáldott gyógyforrások használatára csak hamar átlátta, miszerint e jeles fürdőknek emelésére és világhírűvé tételére sok, nagyon sok teendője van a birtokos községeknek, melyek a tetemesen fölnekedett jövedelem, dacára ez ideig és talán ha országos beavatkozás nem történék, még jövőben is a fősúlyt a nagy haszonbérre fektették és fognak fektetni; mi által a tulajdonképpeni gyógyfürdő emelése másodlagos, csaknem utolsó kérdéssé vált.

Hogy ezen téves iránynak bár mennyire útba térítése lehetséges és a mindenben nehéz kezdet foganatosítva legyen, a fennmeltett fürdővendégek s többek közt nevezetesen Barsay Ákos, ügyvéd Lázár Ádám, királyi főkörmányszéki titkár Grúz Albert urak indítványára hazafini közérdektől áthatva számbavéve a sok hiányt, egy javaslatot készítettek, mely nemcsak a fürdő-bizottságnak adotta át, hanem másolatban a mgos m. kir. belügy-örseghöz terjesztetett fel azon alázatos kérréssel, miszerint ezen czélszerű és Borszéknek, mint gyógyfürdőnek, emelésére kikérülhetlenné vált javítások megtételét a tulajdonos községek elöljáróságának elrendelni méltóztassék.

Ezen javaslatot egész terjedelmében itt e lapok hasábjain, melyek a politikai és közirányu ügyek által annyira elfoglaltak, közölni egyfelől terjedelmessége, másfelől a helyi viszonyokat nem ismerő t. olvasók iránti figyelemből fölöslegesnek tartottuk, s azért csak annak egyes főbb tételeit kívánom ismertetni.

Az első pontot az ivó-források hiányos berendezésének átalakítása iránt megállított javaslat képezi, mely főképp a még bekerítetlen források rácsoszáttal elzárását, a környeztet tisztán tartását sat. ajánlja a fürdő-bizottság figyelmébe, hatalmában állna engem egy pigeonmatch-on, vagy egy hajtvadászaton való megjelenéstől visszatartani, vagy...

— Ismerjük az ön hajlamait, szakítá felbe anyja, kit ezen elvi nyilatkozatok mulattatni látszanak. Valójában gondolatjai legelrejtettebb bűnhelyein a grófné egy csöppet sem bánkodott azon, midőn tapasztalta, hogy fia hihetetlen fog maradni, mivel érzé magában a hajlandóságot a leendő menyé irányában feltékenykedésre, kit fia oly határozottan a nem leendő és nem lehetők sorába utasított. — Szerencsére, így folytatá a grófné, nincs mindenki úgy hangolva, miként ön...

— Bizonyára nincs; de, kedves anyám, ha Goodwood csakugyan oly komolyan veszi a dolgot, a mint azt ön hiszi, mi lesz akkor a mi Cardonnel barátunkból? Ime egy ember, ki tökéletesen ki van forgatva szép eszéből. Az ő benne kellett szenvedély a legerősebb azok között, miket szép hűgom még eddig keltett.

— Cardonnel ezredes érti ön?... Ah! szépen kérem, ne fűzzünk tréfát a dologból. Szeretném hinni, miképp önnek semmi bizonyítéka nincs még azon gondolat indokolására, mely szerint ő benne ilyes hajlamot feltételez.

— Csakugyan? Pedig Cardonnel egyike a legkiválóbb törzstiszteknek.

— Hát ki mondja, hogy nem az? De látja ön Füllöp, az ezredes tulajdonképpen nem tartozik azok közé, kik nekünk valóknak volnának.

— Arról még eddig nem valék értesülve, hogy önök Mammon imádó lett, szolt Carruthers

a másodikban a fürdő-k vannak 13 pontban érintve, melyeknek állapota sok kívánni valót mutat fel. Oly sok üdvös és czélszerű útjait tervelt járultak itt e pontban javaslattevők a sok hiányt felmutató kérdéshez, hogy ha csak bizonyos főelvekben a t. fürdő-bizottság azokat elfogadná és létesítené, nagy haladás volna. Kiemelendő a fürdőknek két tükörre való osztása, hogy óra kitűzése nélkül nők és férfiak saját osztályokban fürdöhessenek, a fürdők befedése félretelhető tüveg fedéllel és azon felül vitorlaváson menyezettel, a fürdőszobák czélszerű berendezése és előszobák felállítás, kettős bejáró ajtó alkalmazása. Végére gyógyszempontból a meleg fürdők újabb korszerű berendezése, iszap-fürdők és a ragályos betegségekben sűrűlők számára külön fürdőidő és helyiségek kijelölése iránti javaslatok.

A harmadik főpontban az általános intézkedések tárgyalatnak.

Ezen intézkedések közt első helyen megemlítetik a gyógyforrások alapos és a tudomány újabb elvei szerint véghez viendő vegyelemzése. Létezik ugyan egy újabb elemzés, mely azonban csak a főkövetelményeket ismerteti, s 1853-ban kormányi rendeletre Schnell és Stenner által eszközöltetett, a többi források alkatrészei még tökéletesen ismeretlenek, s ha vannak is azokról feltelesen elemzések, azoknak hitelt adni nem lehet.

Általában ordélyi gyógyvizeink még nagyobb részint ismeretlenek, s igen kíváncsok volna, ha azoknak vegyelemzése országos alaphoz eszközöltetnék, mintán a gyógyforrások nem egyedárú tárgyaknak, hanem hazai közbirtoknak tekinthetők és azoknak alapos tanulmányokból merített tapasztalatok utáni gyógyhasználatára, minden egyes világpolgárnak szabad joggyakorlatában áll, természetesen értetődően az illető tulajdonjog sértetlensége mellett.

E tekintetben remélhetni, hogy az újonnan ki nevezett országos egészségügyi-bizottság, melynek elnökeben egy a tudomány babéraival díszített orvosi tekintélyt és tagjai közt több oly tudományos férfiakat látunk, kik a tudományos haladás s a szenvedő emberiség érdekében nagy áldozatkészséggel bírnak, hazafi érdektől vezette eszközökről s módokról fog gondoskodni, hogy a két testvérhon ásványos vizeinek ne csak alapos ismertetése, hanem azoknak gyakorlati gyógyhasználatára is a legalkalmasabban és legjobban eszközölhető legyen.

Hogy ezen remény nem alaptalan, bizonyítja az, hogy a mult hó folytán Balassa tanár, említett orsz. eg. ügyi b. elnöke által az előpataki fürdőből kellő mennyiségű ásványos vizet vitetett föl a vegyelemzés eszközzésére.

Ezen pontban folytatolag az utak és sétányok tisztán tartása és árnyékos fákkal beültetése és utóbbiak rendben tartására egy dísz kertész alkalmazása hozatott indítványba; ugyancsak egy fürdői emlékkönyv, melybe minden fürdővendég nevével beírva, egyszersmind a gyógyvizet használatára mellett tett észleleteit, annak hiányos berendezése feletti nézetét s illetőleg a hiányok orvoslása iránti indítványozó véleményét iktathassa, végre indítványba hozatik egy pontról pontra megállított fürdői ügyletről megállítása, mely által a gyógyrend, valamint más nyilvános időtöltések ideje határozottan szabályozva legyen, s egyik a másiknak zavart ne okozzon.

Szellemi élvezet és társalgás tekintetéből egy kaszinó szükségessége mondatott ki, a hol elegendő hirlapot mellett idővel egy kis könyvtár szerzendő be; a kaszinó helyiségében időnként akademiái estélyek volnának rendezendők.

hosszu bajszát simogatva, bár jól tudom, hogy ez istennek a belgrávia-iak *) nagyban tömjéneznek.

— Nagyon önkényes szemrehányás az, a melylyel ön engem illet. Csak hogy jegyezze ön meg magának jól, hogy vannak elmulasztatlan kötelességeink, melyek teljesítésre várnak. Beismerem, hogy az ön barátját mindennemű kintűn tulajdonok ajánlják; sőt még azt is megvallom, hogy bizonyos érdekek viseltetem irányában, és, ha Valencia erős vonzalmat érezne iránta, akkor...

— Ön kötelességének tartaná őt arra bérni, miszerint Goodwoodhoz menjen nőtül.

— Mily ocsmány tréfa, mit még egy húsz éves fiatal embernek sem bocsátanak meg. Ha önnek nincs egyéb okosabb mondanivalója, ez esetben...

— Nő, nő, csilapuljunk, jó anyám, ön megnehezelt rám, ebből azt következtetem, hogy nekem igazam van; de hisz én soha sem szoktam visszaelni előnyös helyzetemmel.

Ezeket mondván eltávozott s lady M... et meglepetve nagy zavarban hagyá. — Hát csakugyan hibás vagyok-e én, kérdé magát a leglelkiesemesebb gyermekies együgyűséggel, ugyan mit vehetnek szememre? Egyáltalán mi részem sincs azon remények előidézésében, mik Cardonnel kebelében megfogamzhattak, felbátorítva azon majdnem részre-

*) A Belgravia nevet alatt az angol az elegáns világ arisztokráciáját érti. Tulajdonképpen értelemben, Belgravia egy városnegyed Londonban, melynek földje egyenesen a Westminster marquisé; a marquis tulajdon földjén épültek a két nagy Belgrave és Eaton nevé square-k (városrészek), melyek együtt Belgraviának nevezetnek. Fekvési idoma tojásdad alakú s a Hyde-Park s a királynő kertjei közt terül el, melyek északra és keletra határolják, azonkívül határai délkeleten Ebury-street (utca) s a nyugatra St. James-street.

Végére a javaslatban foglalt, valamint még a felmerülő czélszerű javítások érdekében kimondatott, miszerint a fürdő-örvost egy értelmes mérnökkel, a fürdőalap költségein a nevezetesebb bel- és külföldi gyógyhelyeken megutaztatni mulhatlan szükséges volna, hogy a berendezések a gyűjtött tapasztalataik nyomán a szükséghez és körülményekhez képpent intéztesse el.

Ez a több ívekbe menő javaslat rövid kivonata! óhajtuk hogy a fürdő-bizottság méltányolván ezen javaslatban foglalt indítványokat, azoknak létesítéséhez mielőbb fogva, Borszékot, mint gyógyfürdőt, legrövidebb idő alatt czélszerű berendezése, korszerű ügyel kezelésre, a társadalmi kívánalmak kielégítése által azon polczra emelje, a melyet már a természet kijelölt számára.

Bányászgyűlés.

Abrudbánya, június 16—17. 1868.

(Folytatás.)

A tárgy szavazására bocsátatván a gyűlés határozata lön, hogy: a dr. Weisz József által tett indítvány értelmében, mindazon egyének, kik egy vagy más módon a bányagyűlésekben bíráskodhatnak hatóságuk területében ne bányászkozhassanak. Ez elég határozottan van kimondva a mult évi szűk-körü gyűlés bizonytalanságaiával szemben.

Mire a gyűlésben jelen volt hivatalnok urak (3—4 egyén) végét sem várva az őket sokszorosán érdeklő tárgyalásnak, a gyűlést odahagyták.

Ezután kir. bányabiztos Weisz Thádé úr felszólította a gyűlést a m. kir. főbányahatóságnak a kir. bányakapitánysághoz tett átirata értelmében, a kohónak váltásrendszer érdekében Zalathán tartandó értekezletre, három szakértő bányabirtokosnak külön jegyzőkönyvileg megválasztására. Egyhangul megválasztattak e végre: Kirinyi Lajos, Ebergényi Sándor, és Tóbiás Dénes urak.

A jegyzőkönyv felolvasás és helybenhagyás után aláíratott.

A következő napon június 17-én folytatván a tárgyalás, felolvastott: Schreiber Ignác kisbányai lakos és bányagazdátónak írásbeli még a mult évi gyűlésre beadott véleménye, melyből kifolyólag egyhangul határozattá lön, kéri a magas miniszteriumot, hogy: legyen egy Abrudbányán székelő, független, elfogulatlan és érdekteljes társas bányabizottság a bányagyűlésekben elsőfokos határozathatás végett; Verespatakon pedig, mint a bányaszatnak közvetlen helyszinén, annak érdekében, állítsassék fel egy bányabiztosi állomás a végett, hogy a szegény bányász nép a jelenleg Abrudbányán lévő bányabiztos úr csaknem naponta történő kirándulásai költséges napidijait hordozni kénytelen ne legyen. Továbbá: Kegyeskedjék a magas miniszterium az offenbányai kohót mielőbb felállítani és működésbe tételni, még pedig a többi kohóüzleti eredményektől függetlenül. Végre: hogy a kohóbevéltási rendszer lehető javítása mellett az ércszisznek beváltása a magánosokra nézve minél jutányosabban történhessék, a kohó számára szükségeltető fa ingyen vagy a lehető jutányos árban szolgáltatassék a kir. kincstári erdőkből; s a faszolgálat Rákosi István úrnak még a mult évi gyűlésen tett indítványa szerint, az 1844. évi bányatörvényjavaslat 23. cikke értelmében, még továbbra is terjesztessék ki.

Kir. bányabiztos Weisz Thádé úr még a mult évi gyűlésre beadott írásbeli — több pontokat magában foglaló — véleményes indítványa nagy részben pontonként elfogadottat úgy, miként ez a mult évi gyűlésben is történt, kivéve annak: h) pontját, mely szerint az 1862. évi április 28. ról behozott ku-

hajló kinttételés által, a melyben őt Valencia részesíti. Valóban ideje lenne már, hogy Goodwood már egyszer elhatározza magát s nyilatkozzék, mert végre is, minden szépsége dacára, unokahagomnak még eddig nem tetetett semmi olyas ajánlat, a mit megkérésnek lehetne nevezni. Az én időmben midőn az Almack-termekben tartott táncestélyeken először felléptem, anyai kérőm volt a hány keringő-táncosom. Most már ugy látszik nem nőtülnek többé a férfiak, legalább ezt állítják ama fiatal szelhatók... De végre is, így folytatá magánbeszédét a pártiszerzőné bensejének legbizalmasabb rejtekében, miért is nőtülének meg a férfiak? Hisz ha ezt tessék, mennyi kellemes előnyről mondanának le, s tiz eset közül kilencszer mit nyerne a házassággal? azt, hogy nyakukra kell venniük mindenféle bosszúságot s mindenféle gondot. De hát vajjon meg nőtülnek-e én, ha férfi volnék? Meglehet talán, hogy nem; de ime egy vallomás, melyet soha senkinek se tennék, sőt még Füllöpnek sem... Mit mondok? legkivált Füllöpnek nem.

Carruthers nem tévedett. Barátjára az ezredesre mint vakító tűz hatottak, miss Vallerot nagy bámuló szemekkel méltósággal körülhordott gyújtó villámai. Az anyagi szépség egyedül, függetlenül a lélektől, mely benne nyilatkozik, képes villámszerű hatást előidézni, és sajámlára méltó Cardonnel ezredesünk csakugyan villámszerűen volt süjtva. Ez idő óta megsebesítve, lefegyverezve követé a büszke Valencia diadalmas nyomdokait. Valencia őt mindig és mindenütt feltalálá s viszonzlatta agyál miatt redőzött homlokát, mert Cardonnel egyáltalán nem ringatá magát csalálmokban ilyszert szerelmi vágyainak teljesülését illetőleg s jól tudván, hogy a kintűnképpen megválasztott két ségkivált vetekező fog vele miss Vallerot kezének elnyerhetésében, némiképpen már eleve legyőzöttnek érzé magát ez aránytalan harcban.

(Folytatjuk.)

TÁRCA.

Lady Tattersall.

Egy párti vadászó csalódásai és szorongatásai.

Dráma három idényben.

I. — Első idény. — A megválasztható.

(Folytatás.)

Egy napon egészen biztosnak hívé magát győzelmében lady M... Mi természetesebb, mint hogy Carruthers volt az első, kit erről értesített. — Hiába való önnek minden gunyolódása, szolt a grófné fiához merőn szembenézve őt, határozottan állított, miszerint Goodwood igen komolyan foglalkozik velünk.

— A legkomolyabban valóban, ha minket nőtül venni szándékozik, válaszolt a javíthatatlan hadsegéd. A pacsirták rendesen akkor a legkomolyabbak, midőn a hívogató által elesábitatni engedik magukat. Egyébiránt önnek igaza van kedves anyám, Goodey ugylászik szárnyaszegett kezd lenni, fogott rajta a lép. Tegnap Hornsey-Wood-ban vartuk őt derbyi sweepstakes-inkre, s ki volt az, ki nem jelent meg, Goodey! jobbnak látta nem tudom hány más jószivű tükölköval sorba állani Willis termeiben, hol Valencia a szegények javára méreg drága áron adott el neki egy csésze élvezhetetlen teát. No bizony engem tudom nem vinnének be ily módon a kelepézésbe. Hol van az a nő, kinek

tatási illeték nyomoztatónak nyilvántartatik. Ebből kifolyólag ugyanis: a gyűlésen egyáltalában a bányabeli adózás lehető legcélszerűbb voltának megállapítása jött vitatás és tárgyalás alá.

Többek között elnök indítványozta, miszerint ugy az államra, valamint az egyesekre nézve is legcélszerűbbnek véli azt, hogy: az adományozott bányahatárok száma- és nagyságához viszonyítva és lehetőleg mérsékelve fizetessék egyáltalában az ugynevezett bányaadó. Mert: ezáltal az adóbeszolgáltatás az államra nézve biztosítva van, miután a bányahatárok bányatelekkönyvvilág bejegyzésvé. Ez méltányos, mert a társulatok maguk határkéreseikben a kért határt műre valónak, tehát haszonnal dolgozhatnak, vallják be; ha pedig ennek ellenkezője derülne ki később, a kért határt bármikor felmondhatják. Ez igazságos, biztos, mert a jövődelem utáni adóztatás — mint jelenleg van — bizonytalan, mivel ez a bevallástól függ, ez pedig csak a jelenre és multra szólhat, de jövőre nem, s a bevallás minőségétől is feltételeztetik. A bevallási adóztatás pedig csak azokat adóztatja meg, a kik beváltak, de nem azokat, a kik a termelt aranyat olykor nagymennyiségben magokhoz gyűjtik, tehát igaztalanul éppen a szegényebbeket, anynyival is inkább, mivel a kisebb váltmányok próbaköven beváltás módja érezhetőleg bizonytalan. Ezen adóztatás-mód a bányaudzetet szorgalmazza. Ez pedig főleg bányamegyékben éppen szükséges, hol temérdek sok határok paragon hevernek, mivel illeték tulajdonosaik által nem mivelteknek, mások pedig azokból az adomány által ki vannak zárva; a mi az egyes vállalkozók és az államra nézve is hátrányos. Ezen adóztatás-mód által főleg a mi bányamegyékben sok és költséges bányahatárvillongás megelőztetik. Mert feledékenységre ment bányahatárok nem igen maradnak fenn, s ezekbe tehát a szomszédok minden jóhiszeműségük mellett bele sem tüközhetnek. Végre ezen határ utáni adóztatás-mód a szabad aranykereskedés elvével és gyakorlatával megegyeztetet, holott a beváltásnál adóztatás azzal nem igen lehetséges. Különben is ezen adóztatás-mód kivétele és végrehajtása minden költség és akadály nélküli.

Hosszas és sokoldalú megvitatás után végre a gyűlés határozata oda ment ki, minél fogva: a kutatási és határilleték, valamint a bányajövedelmi adó fejében, mindezek helyett beváltásnál a nyers természetű aranyból egyszázalékos vonassék (le. m) és n) pontjaira nézve, melyek az aranyával való kereskedelemre és a bírói illetékességre és sokoldalúságra vonatkoznak, a gyűlés az előbbieket szerezint már határozott.

Azon ötlethöz, miszerint a torozókiaok még a mult évi gyűlésben régi statutaris joguk érvényben hagyását és gyakorolhatását kérelmezték, a gyűlés oda nyilatkozott, miszerint ugy a magán, mint a közbányaipar érdekében is, valamennyi bányamegyéknek statutaris joguk élvezete — a helyi viszonyok és sajátosságokhoz képest — jövőre a lehető teljes mérvben fenntartatni kéresek.

Bányamegyékben különös figyelmet érdemel Ebergényi Sándor úrnak, még a mult évi gyűlésben tett s jelenleg ismételt azon indítványa, miszerint a sokszor nagy kiadásokkal járó fekvési térképek elkészítése, azon esetben ha a kérelmező szegényesége miatt a költségeket hordozni nem lenne képes, hivatalból ingyen történjék; mit a gyűlés egyhangúlag el is fogadott.

Néhány egyéb csekélyebb érdekt indítványok is fogadtattak még el a délelőtti ülésben, melyek után a jegyzőkönyv felolvasása és helybenhagyása mellett aláíratván a tárgyalás délután folytatott.

(Folytatjuk.)

NAPI HIREK.

— Ö Felsége születése napját Teke mezővárosa is megünnepelte, s pedig oly fényesen, mint nem sok város. Egyik kertjében egész reggelig volt látható a görögtűz.

— Udvarhelyről tudósítanak, hogy koronás királyunk Ö Felsége születési év-napját fény és öröm közt ünnepelte meg a székely anyaváros. Azt megelőző este a város minden köz- és magánépületei teljes fényben ragyogtak, s a köztért körül hullámzó népséget élvezetes zene gyönyörködtet. Reggeli 10 órakor a széki és városi tiszttség ünnepélyes megjelenése a róm. katolikusok, valamint az ev. ref. egyházában, a széki főtisztjével élén, emelte az ünnepély méltóságát, melyben a nép tömegesen vett részt. Az ünnepélyt a széki közegek személynének tisztelgése után, fényes főtiszt díszruhában fejezte be, hol Ö Felsége és fenséges családja, mint szintén a felelős magyar kormány s egyes jeleseinél felkelt felkészültek voltak hallhatók. r. l.

— A nagy-várad kolozsvári vasút építése iránt f. hó 24-dikén íratott alá a szerződés a kormány és Waring and Eckersley angol ház között. Remélhetjük már, hogy az építkezés ezután gyorsabb lesz.

— A kolozsvári lövészversenyre a belügyminiszter még egy 250 aranyos díjt tűzött ki.

— Mint Balázsfalváról írják, a lefolyt érszükséglet nagy egyenletlenség szülőanyja volt a románok között. Bebizonyult, hogy Bonaparte Luciának csakugyan volt párja, sугalmazva Buku-

restből; ezek haraguszak; a Ciparisták hasonlólag dúzzognak stb. stb. — megbékélnék.

— N. Szbenből írják, hogy biztos értesülés szerint a jelenlegi erdélyi főhadparancsnok Ramming tbsznagy, britni parancsnokká van kijelölve.

— A nagy-szebeni állagymnasium sorsáról mint bizonyost írják Szebenből, hogy a miniszterium egy legújabb rendelete Dier működését megszüntette s az igazgatói teendőket a pesti állagymn. egyik tanárát Vereess Ignácot bízta meg; továbbá dr. Kratki Venczel, Kraszka József és Schmiadt Vilmos tanárok rendelkezési állapotba tették, végül tannyelvül a magyar nyelv rendeltetett el.

— A kormányshéknél levő mérnöki osztályhoz első mérnökké Székely János nevezett ki.

— Sétatérünk vasárnap délután népmulaság színhelye volt; léggolyó-verseny s herculesek öklöződése szerezte a gyönyörűséget a besütettedésig, midőn Ulrich kezdte meg tüzijátékát a vitte keresztül oly sikerült, mint még nem tette mostanság. Sajnálai lehet, hogy a publikum egy részét a felleges idő haziasztotta. — A mulatságnak szomorú oldalai is voltak: Egy a bakról leesett ittas kocsi összezapostak a szekeret, továbbá egy nyugdíjazott hivatalnokot sétálás közben megütött a guta, s még ott, helyt meghalt.

— A Maros és Aranyos térein f. hó 21-kén roppant vihar húzódott keresztül. Mint írják Gerenden túl egy szekeret ütött meg a villám, 2 ember s 3 lo létt az áldozat. Hozzánk is elérkezett e vihar egyik szárnya s több helyt megrongálta a távirda sorompóit.

— Rettegről írják nekünk. E hó 18-án déli 12 óra után helységünkben tűz támadván, hat lakház minden gazdasági épülettel, s mintegy 600 kalangya búza s 100 szekér széna egy pár óra alatt elhamvadt. Bárha — a románoknak ünnepe lévén — a népség nagy része itthon volt, mégis a teljes lehamvadásig csak a birtokosság fogatai szolgáltak a vízfordással. Mi legyen az oka e hideg közönynek, e lelkiismeret nélküli részvétlenségnek, midőn önsorsosaik égtek, felfogni nem tudom, hanem az előjáróság erélytelensége. — Az égést nagyban táplálta a rendetlen építkezés, és a takarmány behelyezése. Min már egyszer csakugyan segíteni kellene. A tűzet gyermekek gyufával való gondatlan járása okozta. A szüléket, ugy látszik, nem lehet eléggé figyelmeztetni, hogy a gyufát ne tartsák a gyermekek óra előtt, s legyenek vigyázóbbak. Biztosítva csak egy ház volt.

— Berehalomban a lutheranusok temploma renoválás közben összeomlott. A kárt 15 ezer frtra becsülik.

— Kóhalomszéken Darócson roppant égés volt e hó 12-én. 103 lakház és 157 gazdasági épület lett hamuvá. Az élőfák gyökereitől kiégtek s több marha veszett oda. Egy emberélet is esett áldozatul.

— Az arad-fejérvári vasúti munkák előhaladásáról következőket írják a „Hazánk“-nak: A munkálatok már jó előre haladtak, — de mint maguktól az építés vezetőitől értesültem, az egész vonal alig fog még októberben is megnyitni. A legnagyobb nehézségek már le vannak küzdve, de az Erdélyben most legújában oly gyakori felhőszakadások s nagy esőzések, nem egy helyen elszakították a földmunkálatokat, úgy hogy újból a felemeléshez kellett fogni. Hogy a hegyi patakok megáradása folytán érdehető károknak eleje vétesék, a veszélynek inkább kitett helyeken a cölöp-rendszer szerint építették. Aradtól a Branyieskó melletti hidig már közlekednek egyes vonatok, de csak építkezési cölökre. Építési anyagot, sineket, munkásokat szállítanak a vonal távolabb eső pontjaira. Néha útasokat is szállítanak, de nincs kőszűnet benne, mert a gőzmozdonyok csak Branyieskáig járhatnak s itt az útasok megrekednek, nem tudnak tovább menni, nem áll rendelkezésükre semmi más közlekedési eszköz. A személyszállító vagonok már készen vannak, le is vannak hozva, igen sok áll Zámná és Radnánál. „Első erdélyi vasút“ felirattal vannak ellátva. Az építésnél óriási nehézségekkel s akadályokkal nem kellett küzdenie. A természet legtöbb akadályt gúrdított Zámná. A Maros itt még rakoncátlanabb mint bárhol, összeviszsa kborolja kénye és szeszélye szerint a kis völgyet, — a két hegyoldal között alig enged helyet a tovakanyargó országútnak s az alatta elhaladó vasútnak. Sok helyen a Maros egészen oda lapult a hegyoldalhoz s a vasútvonalat csak úgy lehetett feljebb vinni, hogy az országútnak még mélyebben vágták be a sziklahegyekbe, csak hogy egy kis helyet szaporíthassanak a vasútnak. Az ily helyeken különös gondot folyt az építés. A Maros ellen hatalmas gátok védik a töltést, melyen a vasút elhalad, — s a hegyekből, esőzések alkalmával fékezhetlen erővel alázuhanó havasi folyamok ellen csatornák meg hidak által akarják biztosítani. De a hegyes vidékek ezen általános akadályai, mely leghatalmasabb ellensége az emberi kéz munkáinak, sok zavart fog még okozni, — s nehezen lesz fékezhető. Branyieskáig már a vasút mellett halad el a távirda is. Már innen hiányosabb az építés és sok az építési való. A föld fel van ugyan emelve lehetőleg mindenütt, de hiányoznak egyes védépítések, hidak, őrházak. Branyieskánál legelsőbb met-

szi át a vonal a Marost, s ott egy gyönyörű hid emelkedik kemény kőoszlopokon. Más helyeken is, kisebb patakok felett szép, kemény vashidak emelkednek, de a Sztrigyen s a Maroson Portus mellett csak fahidak vannak, ezek is ideiglenesek. Piskinél, Szászvároson, Gyulafejérvárott jelenleg az indóházak építésének bevégezésével vannak elfoglalva. Különösen szép s nagyon emeli a tőrténelmileg emlékeztetés tört a Piski melletti indóház. Talán nagyobb s több melléképülete van, mint bármelyiknek, melyeket e vonalon láttam. Oka az, hogy a Sztrigy völgyén innen indul be a piskipetrozényi vasútvonal a zsilyvölgyi község-telepekhez. De e szárnyvonalnál még tovább nem mentek a felmérésnél.

— Az országos honvédegyesület f. hó 22-én tartá első közgyűlését, midőn egyhangúlag elhatározottak, hogy a honvédegyesület mindaddig meg a törvényhozás kellően nem intézkedik fel ne oszlojanak. — A gyűlésen 149 tag volt jelen s 59 honvédegyesületet képviselt; tehát 30 nem vett részt.

— Tordáról írják nekünk, hogy az erdélyi unitárius vallásközösségnek közelebből Tordán, folyó hó 30-án kezdődő háromszázados emlékünnepélylyel összekötött zsinatjára az előkészületek nagyban folynak, melyek közül csak azt kívánom ezúttal tudatni, hogy a közebeédek gazdailag fognak kezelni; és hogy a jelentkezett hivatalosok ezen nemes város lakóinak tapasztalt vendégszeretéből, — mely valláskülönbséget nem ismer — már mind elszállásolják. Sőt tartalék-szállás is szép számmal maradt fenn. A nagy közönség kíváncsian várja az ünnepély lefolyását jelző programot, mely remélhetőleg mihamarább meg is fog jelenni.

— Szamosújvárról írják, hogy e hó 25-és 26-ik napjain a román népmívelési egyeslet ott tartván ez idei közgyűlését, az ottani románok a lehető előkészületeket az egyleti tagok fogadására megtették. A város az ülések megtarthatására ingyen bocsátotta át a redonte termeit. Múltán a bukaresti szinagagató Pascaly rendkívüli akadályok miatt nem jöhet Szamosújvárra a mint tervezve volt, a rendező bizottmány gondoskodott, hogy Vist Lajos bukaresti udvari hegedűművész két hangverseny rendezése által egy pár élvezetes estvét szerezzen az egybegyűlt román és városi közönségnek. A román ifjúság f. hó 25-én este bált rendez, melynek jóvedelme a népmívelési egyeslet javára fog fordíttatni.

— M. Vászár helyett egy hajdan jobb napokat látott, most kis vegyes kereskedő ajtaja 16-kán szokása ellenére csak nem nyílt meg. Mikor a szomszédok későre betörték az ajtót, a kereskedő K—t vérbe fagyva találták. Asztalán e szavak voltak olvashatók: „20 frittal tartozom N. úrnak; lopás ne történjék; éljen a haza.“ Vagyoni kuszált állapota miatt vetett véget életének puskával.

KÜLFÖLD.

Diplomatikus körökben nagyon észreveszik az orosz czár főhadsegének Kotzebue-nak ide-oda utazását. A tábornok most Bécsben van, még pedig jeje, gróf Festetich kíséretében, a ki az orosz hadseregben ezredes. Különösen fontos dolgok foroghatnak szóban, mert Kotzebue csak ilyenekre használtatik és csupán ez magyarázza meg, miért marad oly hosszasan távol nehéz állomásától. A tábornok mindjárt megérkezése napján audientán volt a császárnál, melyről még legavatottabb körökben is csak annyit beszélnek, hogy a társalgás az ausztriai és orosz fejedelem bizalmas véleménye kicserélésének vagy e bizalmas véleménycsere előkészítésének határára belült folyt.

A miniszterialis „M. Herald“ a világ helyzetét rózsaszínnel rajzolja. Gazdag aratás, a büntények s szegénység csökkenése, olcsó pénz és béke; ezek a nép alapvonásai, melybe aztán a lap pártiránya helyezi be a politikai fény- és árnyoldalkat. A forradalmárok seholsem nyertek tért. Francia- s Olaszország békések; Svájc szabadabb, mint Tell napjaiban; Belgiumot szintugy nem fenyegeti a Franciaország általi elnyelés veszélye, mint Angolországot; Németország sem Franciaország által fegyverfogásra nem ingereltetik, sem testvér-gyilkos háborút nem folytat; végre — ugymond — mi magunk is annyira biztosnak érezzük magunkat, hogy Európa nem lenne meglepetve, ha egy szép reggel rendőrségünk felét eltűrnék. A népek mindentűt van kegyencze s meguntta az igazságokat. Még a hajdan dicőstött Garibaldi is nyugton van; Németországban Bismarck, s Franciaországban Napoleon az úr, s Angolországban egyetlen demagóg sem létezik többé.

Mint Madridból f. hó 13-án jelentik, a Montpensier herceg s neje által Izabella királynőhöz legújában intézett levél nem csak tiltakozik a hercegi pár Spanyolországból száműztetése ellen, hanem azt is kijelenti, hogy a spanyol kormány cselszövények által meggátolni ügyekezett, hogy a hercegi párnak Lissabonba tehessen át lakását, s hogy egyúttal ezen cselszövények miatt kelle annak tovább maradnia a „Villa de Madrid“ fregaton.

A párisi f. hó 15-diki nagy szemle magában foglalta a Szejnai-tartományok nemzeti őrségét, a császári őrséget és az első hadtestet. Ezen Canro-

bert tábornagy parancsnoksága alatt álló csapatok 105 gyalogszázalóját, 37 lovas századot és 20 ágyutelepet képeznek. A nemzetőrség, főparancsnoka Mellinet, a gárda Rognand de Saint Jean d'Angeli, a lovasság pedig gróf Montebello parancsnoksága alatt állottak. A császár és a császári herceg 3 órakor érkeztek meg lóháton, a császárné is követte őket Eszling hercegnővel és udvarhölgyeivel, előre hajtátnva a közép nyári lakba és az ipar kiállításba. A császár kíséretében Niel tábornagy és hadügyminiszter, Napier de Magdala lord, Fleury moszkai herceg, de Failly és Castellan voltak. A császár a legelőnőbb kiállításokkal üdvözöltetett. 4 órakor kezdődött az elvonulás. Egy óra hosszágú tartott, míg az 51 nemzetőrségi zászlóalj a császár előtt elvonult. 6 óra és 10 perczkor a szemlének vége szakadt.

Az „Avenir National“ szerint Moltke tábornagy a rajnai tartományokban katonai tanulmányokat van elfoglalva. Oly pontokat keres, a melyekről Észak- és Dél-Németországot a francziák támadása ellen megvédhesse. A rajnai hegyek között névszerint már megtalálták ezen strategicus qualificatiót.

Orsováról írják, hogy ott osztrák katonaság összpontosittatik (?) s tudni akarják, hogy e csapat-összpontosítás a bolgár események folytán történik. Mindenesetre igaz, hogy Bécs és Páris között tárgyalások vannak folyamatban aziránt, vajjon minő állást foglaljon a két kormány szemben a bolgár eseményekkel, ha ezek komolyabb alakot öltenének. De, hogy e tárgyalásokat követte-e más eredmény, melynek kifejezése e katonai concentratio, még kétséges.

A „Neue Fr. Presse“ jelenti, hogy Moldvából érkezett tudósítások megerősítik, hogy egy újabb putsch van Bulgáriában készülben, mely a romániai kormány szemé láttára szerveztetik.

A „Tems“-nek írják Berlinből f. hó 12-ről: „Politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak azon összejövételnek, melyet Vilmos király ma és holnap az orosz czárral tart, s melyen a Badenből gyorsan Wiesbadenbe jövő Gortseakoff herceg is jelen lesz. Kétségtől küzdudomásu dolog már, hogy Bismarck gróf távollétében a híres miniszter jobb keze, Abecken, kíséri a porosz királyt. Inkább beszélnek, mint valaha, egy Orosz- és Poroszország közötti véd- és dacszövetségről. A politikai láthatáron nem látnak semmi fenyegető fellegot. A hatalmak közt egy nyugtalanító kérdést sem tárgyalnak jelenleg, s nem látszik létezni ok az összekötözésre; mindennek dacára itt (Berlinben) a nemokára leendő kitértet hiszik. Tiltakozó areczal sutognak s azt állítják, hogy „nagy nyugtalanító dolgokat“ tudnak Franciaországból, melyek követelik a minden eshetőségre való előkészítést. Egyszermind fennhangon erősítik, hogy készen állnak és semmitől sem félnek. Igaz, hogy Poroszországnak bámulatos katonai szervezete még tükéletesbült 1866. óta, s hogy az jelenleg páratlan a maga nemében.“

Az „Augsb. Allg. Ztg.“-nak a lengyel királyságból e hó 12-ről írják: „Mivel a varsói helyőrség egyes ezredei már huzamos idő óta szabadban táboroztak, most a királyságban szétszórt helyőrségi csapatok is a Varsó mellett, a Powonskimezőn levő táborba vonattak össze. A csapat-tömeg tekintetében a varsói tábor jóval túlszárnyalandja a chalonsi tábornak, s mivel ezúttal tükéletesített fegyverekkel s az új szabályzat szerint fognak a császár előtt hadgyakorlatokat eszközölni, az évenként megújuló katonai látvány nagyobb jelentőséget fog nyerni s ezért magas porosz katonai vendégek ide érkezése sem valószínűtlen. Hogy az orosz s porosz kabinetek közt jó egyetértés létezik, ezt senkisé megfogja kétségbe vonni, noha a „Golos“ s más új-porosz lapok folyvást igen hevesen kikelnék Poroszország ellen. Azonban ezen két állam szövetsége jelenleg éppen nem hangzik össze a két nép érzületével. Eppen így Oroszországban a közvélemény s a sereg a keleti kérdésre vonatkozólag, egészen ellentétben állanak a jelenlegi békés szellemű sz. pétervári kabinettel; mivel az előbbieket háborút akarnak, míg ez utóbbit a várakozást s a behozandó reformok eszközével akarja megnyugtani Törökország keresztény népeit. Az orosz sajtó s a bizottmányok szitják a tüzet Törökországban, de az orosz kabinet semmi erőlyes lépést sem tesz a keleti ügyben, mit szinte naponkint szemére is vetnek. Ez történelk Oroszországban, míg a külföldön az orosz politika folyvást félremagyarázásoknak van kitéve, s biztosításai kevés hiteltre találnak. Tehát ha Oroszországban is a közvélemény volna a választott bíró a béke s háboru fölött, ugy a keleti háborúnak már küszöbön kellene állania.“

A „Siécle“ írja: „Előttünk fekszenek a genuai „Dovère“ számai, melyekben Mazzini a porosz közvélemény előtt 14 nappal operationális tervet fejtegette. Összehasonlítottnk ezt Uzedon jegyzékével és kényszerítve vagyunk a két okmány-nak csaknem ugyanazonosságot elismerni. Mi a porosz terv alapeszméje? „Az olasz sereg igyekezzék oly gyorsan a mint csak lehetséges Bécsnek tartani.“ Mit mond Mazzini? „Nem szabad a háborút lokalizálni, sem Veronát és Mantuát, sem Velencét nem tűzhetjük ki célnak, hanem Bécsot!“ A porosz tábornokok azt ajánlja az olasz hadvezérnek, hogy ne gondoljon a várnyegzőbe le.

endő behatolásra. Mazzini e pontra nézve nem kevésbé elhatározott. Ő is elvesztését jóslja oly csatának, a mely ily területen vívatnék. A porosz terv nagy vonásokban azt jelzi, mely czéljait volna az olasz hadseregére nézve, ha elkülönített hadtesttel demonstrálhatna a Mincio mellett, míg a sereg zöme megkerülve a várnégyszöget, az alsó Pó vizén átkelne, és Velenczén át bátran menne Bécsnek. Mazzini tervének is ez az egyik főpontja. Végre azt ajánlja még a porosz kormány, hogy Garibaldi és önkéntesei a dalmát partokra küldeszenek, Ausztria délszlávjait s a magyarokat, felkelésre bírják. Valóban kénytelenek vagyunk Uzedom urat Mazzini plagiátorának tartani, mert a porosz terv ezen utolsó részével Molike tábornok — miként mondják — nem állt elő. Mazzini rendkívüli elhatározottsággal táplálta azon eszmét, hogy Garibaldi és önkéntesei lázadást idézzenek elő a délszlávok között. Rea nézve talán ez volt a fődolog.

KÖZGAZDASÁG.

Vegyes.

— Az erdélyi Nagy-Váradtól Kolozsváron és Brassón át egész a Moldva-Oláh-

Sz. 1202.

Hirdetés.

Az országos Károlyi-kórház és a hozzá kapcsolt kórintézetek számára a jövő 1868/9. évi árjegyzékét kényér, tűzifa, mosás, mécsolaj és fagygyertya kiszolgáltatása folyó évi aug. 31-ikén délelőtt 9 órakor a fennemelt kórház irodájában nyilvános ársválasztás útján a jntányosabban vállalkozónak egy évre átadják.

Az érintett anyagok minősége, mennyisége, és kiszolgáltatás ideje, úgy a cautió mennyisége iránt bővebb tudósítás megszerezhető a kórház irodájában, a hol a feltételek is áttekinthetők.

Kolozsvárt, 1868-ik év augusztus hó 31-ik napján.

Dr. Szabó, m. k. kórházigazgató.

Sz. 3059. 1868.

Haszonbéri árverezési hirdetmény!

A fels. kir. Főkormányzóságnak f. évi július 30-án 14834 — 868 szám alatt kibocsátott magos rendelete által Kolozsvár sz. kir. városa közönségének nemest Tordamegye szent-lászlói járásában fekvő alsó és felső fülei és asszonyfalvi major-ság javának és javadalmainak, jövő 1869 év április 24-től, 1875 év április 24-ig 6 egymást követő évre engedélyeztetvén, újabb haszonbérbe adása; erre nézve az árverezés folyó évi **september 10-ik napján** d. előtti, mint délutáni hivatalos órákban, Kolozsvár városában a tanácskaszálán a 4-ik számú községi teremben fog megtartatni és szükség esetén, más napon is folytatatni.

Miről bérnyelők oly figyelmeztetéssel értesítenek, hogy a jcságok állapotáról melyek állanak:

- Alsó-fülei udvarház és gazdasági mellék épületek,
- mind három helységben kormárlási jog,
- Asszonyfalván koresoma épület,
- az asszonyfalvi havason a Járápataknál két kerekű, jelenleg javítást igénylő állapotban lévő malom, — mely a város által az első haszonbérben éven újabb fog felépített, — és ugyanitt koresoma épület, és
- major-sági szántó, kaszáló-rét és havasilegő helyekből, — magoknak előleges tudomást és ismeretét szerezve a felkiáltási 810 % nyolcszázötven o. é. forint összegnek 10%-ját felérő bántópenzben, s illető közigaz. hatóságtól a válatnak megfelelő anyagi tehetőségekről tanuszkodó bizonyítványt jelenjen meg.

A szerződés feltételeiről értesíthetni a városháznál a 8-ik számú szobában, naponta a hivatalos órákban, de az árverés előtt is felolvastatandak.

Sz. kir. Kolozsvár város közigazg. tanácsa 1868 aug. 14-én tartott üléséből.

Kiadta GYULAI LÁSZLÓ ígató, mint h. jegyző.

Sz. 15239. 1868.

t. 240.

Pályázat.

Az erdélyi rom. kath. tanulmányi alapozó kolozsmonostori alapítványi uradalom első gazdatiszti állomására (provisor) pályázat nyitattik.

Ezen állomással jár évi 500 forint osztrák értékű rendes fizetés, 120 forint utazási járuléka — tizenkét kurta öl tűzifa, — illő szabad szállás, — terjedelmes veteményes és gyümölcsös kert, előre nyilatkoztatván, miszerint ezen állomás nem nyugdíjkezes, köteles lévén, az ezen állomást elnyerő hivatala megkezdésekor évi rendes fizetésével egyenlő biztosítékot adni, vagy készpénzben, vagy állampapírokban névszerinti értékben, vagy saját tehermentes két annyi érő törvényesen megbeosztott és betáblázott fekvő birtokában.

Pályázni kívánók, kiknek a hazai nyelveket tudni kell, szakképzettségükről, névszerint arról, hogy valamely gazdasági intézetben a gazdasági tudományokat végeztek, vagy valamely terjedelmes, jól felszerelt, s berendezett gazdaságnál gyakorlati tapasztalatokat szerzettek, és az érdekesben is gyakorlati jártassággal bírnak, ugyanakkor eaddigi szolgálataikról, erkölcsi magaviseletükről szóló bizonyítványaikkal ellátott folyamodványaikat f. évi **september 20-ik napjáig** közvetlen ezen kir. Főkormányzósághoz küldjék be, megjegyezve, hogy, miszerint azok kérvényei, kik ezen állomás elnyerhetéseért mai napig folyamodványokat ide beadták, pályázati kérvényül tekintetnek, szabadságukban állván utánpótlólag lehető bizonyítványaikat beadni.

Az erdélyi kir. Főkormányzóságtól.
Kolozsvárt, augusztus 11-kén, 1868.

NEM HIVATALOS

Locomobile-szíjak.

(210) Ajánljuk jeles

géphajtó-szíjainkat,

melyek erős színbörből készítvék,

gummi- tömlők, tömölemezek sat.

gép- faolaj, legfinomabb

ZSÁKOK,

swájci köszörü-kövek, sikamlók,

valódi lafertek,

budai **malomkövek.**

Terjedelmes árjegyzékek kívánatra ingyen

GEITNER és RAUSCH,

Főút, 2 sz. Pesten.

Mehlmarkt, 10 sz. Bécsben.

•KÉZYS-ÉRTŐMÖDÖT

határszélekig építendő vasut ügyében. Mintán a részletes tervezetek kidolgozása a m. kir. építészeti igazgatóság mérnökei által bevégeztetett, augusztus 1-én megkezdett a nagy-várad-kolozsvári vonalon az alsó, felső és legfelső építkezési munkálatok elvállalásáért bejött ajánlattételek tárgyalása. Nevezett vonal 20 1/4 mérföld hosszú s 4 osztályzatba osztott: az alsó építkezési munkálatok az előleges költségvetés szerint összesen bele fognak kerülni 4.141.819 frtba, a felső építkezési munkálatok — kizárva a síklók és sínek rakását — 114.434 forintba, a legfelső építkezések — kizárva az állomási épületeket — 138.400 frt. Az állomási építkezések kivitele, ugy szintén a sínek és síklók beszállítása még régebben szerződésileg biztosított.

A legényesebb alépítkezési munkálatok ép úgy a földmunkálatokat, mint a kőmives és kőfaragó munkákat illetőleg a II. és III-dik osztályzatban Rév, Feketető és Sztana közt végbeviendők, hozzátesztük, hogy az említett két első hely közt alaguti munkálatok is fognak végezteni, melyek összesen 214.000 frtba fognak kerülni.

Bár az ajánlatok csak augusztus 1-től naponta fogadtatnak el, mégis a versenyző építkezési vál-

lalkozók már most is tekintélyeseknek nevezhetők; az ajánlatok augusztus 16-kaig lepecsételve maradnak, az ajánlkozók szóbeli nyilatkozatai szerint tetemes árleszállításokra lehet következtetni.

Ez ajánlatok tárgyalásával egyidejűleg a mult hét folyamában a kir. közlekedési miniszterium részéről alkudozások vezettettek az egész vonal engedélyezésének tárgyában. Ez alkudozási tárgyalások kir. vasutépítészeti igazgató Thommen úr elnökölése mellett folytatattak, s az erdélyi vasutara előleges engedélyt bírók ez értekezletekre meghívtak. E meghívottak: gr. Bánffy Miklós, gr. Károlyi Ede, az angol Varing és Breton-féle bankház; továbbá gr. Vass Samu, Kemény Sándor s a belga bankház O'udot et comp.; végül b. Szentkereszt és értektársai. Végleges eredmény ez értekezlet folyama alatt még nem éretett el, de nem lehet a fölött kételkedni, hogy egy engedélyi szerződés fog az egész vonalat illetőleg köttetni. "U. A."

— Az aratás idejében oly gyakran belépő esős idő, mely a legbiztosabb kilátásokat még a legutóbbi órában is képes tönkre tenni, már régóta azon gondolatra hozta az embereket, hogy a gabonát mesterségesen is lehet talán szá-

ritani. Angliában jelenleg kísérletek tétetnek egy e célra alkalmas géppel. A gépezet főbb részeiben egy gőzgépből áll, s egy fűjtatóból, melynek segítségével forró száraz levegő hajtatik egy csűrbe, melynek talaja átlukogatott pléhlemezekből van összerakva. E lyukakon át csövek vezetnek a talajon kiterített gabna rétegre, s e csövek maguk a fűjtatóval állnak összeköttetésben. A száraz levegő hatása nagyon rögtön s így a mint egy részlet ki van számítva, elvételik, hogy egy második rétegnek csináljon helyet. Nedves széná még gyorsabban száríttatik az által, ha a forró fűjtató elébe fektetettik.

Távíratí tudósítás a bécsi borszéról.

Augusztus 18 n: 5%, Metaliques 100 frt 58 40. 5%, Nemzeti kölcsön 100 frt 62.15. Kamat 58.40. 1860. Kölcsön 84 90. Bankrészevény 833. Hitelintézeti részvény 200 frt 211.65. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2, kr 114.40. Ezüst 112.25. Cs. királyi arany 5.41.

Erdélyi földteh. kötv. aug. 20-kán: 70. 75.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

(98)

(3-3)

Alóli a legnagyobb tisztelettel kívánom figyelmeztetni a t. cz. nagyérdemű közönséget, hogy

szőcs-raktáromat

a jelen bekövetkező téli idényre ujonnan ellátam

női és férfi bundákkal

a legnagyobb választékban; s bátran ki merem mondani, hogy a Királyhágón innen és túl nagyobb figyelemmel, csinnal és izléssel készített, azokhoz alkalmazott **premezett bundák** mindkét nem számára, és másnemű e szakmába vágó készítmények egy mint nálam nem találhatók; mintán e fakban jártasságom, ösmeretem folytán nem csak európai, hanem **amerikai és ausztráliai premezet, bélést** és másnemű szőcskészítményeimhez megkívántó vadbőröket nagy mennyiségben már meg is hozattam. Az árak a portéka minőségéhez levén szabva, annak megítélését a nagyérdemű közönségre öhajtom bízni.

Melyek után felhívom a nagyérdemű t. cz. közönséget mentől több megrendelést tenni, melyeket elvárva magamat ajánlom.

Kolozsvárt, aug. hóban, 1868.

PROHÁTZKY JÁNOS,

szőcsmester, nagypiacz № 7.

(263)

ISKOLAI KÖNYVEK ÜGYÉBEN.

Alóli egész tisztelettel felkéri a t. tanár és tanító urakat, hogy a jövő új iskolai évre szükséges tankönyvekre megrendeléseiket mielőbb sziveskedjenek megtenni, hogy a netalán meg nem levőket a kellő időre megszerezhessem.

Nagyobb mennyiségű megrendeléseknél a küldeményeket **bérmentve** küldöm, saját kiadásaimból pedig az illető tanár uraknak, s a szegényebb sorsu tanulók számára **ingyen példányokkal** szolgálók.

Föld-gömbök, Átlaszok, és egyes föld-abraszok jutányos árban kaphatók.

Kolozsvárt, augusztus hó 1868.

Stein János,

erd. muz. egyll. könyvtáros és kiadó.

MEGJELENT,

s **Stein János** könyvkereskedésében kapható:

Stephens

Mezei gazdaság könyve.

VI-VII-dik kötetének első része,

az egész munkának boltiára 12 forint o. é.

A magyar nyelvtan

KÉZIKÖNYVE.

Elemi és népiskoláknak. (Az elemi tanodák II. III. és IV. osztályainak.)

Második, a mondattannal bővített kiadás. Irta GERGELY LAJOS.

Ára 50 kr.

Kolozsvár részletes leírása és

Erdélyország földrajza.

Az újabb növelészet elvek szerint elemi és népiskolák második osztályának.

Irta Pánczél Ferencz, két köre metszett tér- és földképpel.

Ára 30 kr. Kötve 40 kr.

(1-12)

Halkort Károly,

teke-szárnok,

Bécs, Wieden, Matzleinsdorferstrasse, 5 sz.

(Billard) raktári minden nagyságban és famínőségben; Caram-bote-tekét kolláppal egy darab köből, továbbá nagy választék teke-pálcáit s minden e szakmába vágó czikkeit.

NB. Figyelmeztetni kívánom a t. cz. közönséget, hogy tekéim csak 4 labra készítvén, ep oly czéluszerűk mint izetések s általános kedveltségben részesülnek.

(271)

Egy tanuló felvétetik

Karvázy József

fűszer-, anyag- és festék kereskedésébe Kolozsvárt.

Eladó szőlő és gyümölcsös.

A kőmáli közbelső lábban, s a kistemető és t. Ürmösi Sámuel úr szomszédságában, egy a legjobb karban levő

szőlő és gyümölcsös

egy hold nagyságú és egy csinos kajával ellátva

szép terméssel együtt örök áron eladó.

Értekezhetni lehet Kolozsvárt

TAUFER JÁNOS,

czukrásznál.

(273)